

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 21 του Μάη 1906

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ 4 | ΑΡΙΘ. 199

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Γράμμα για τα ποιήματα του Καραχάλιου.

ΣΑΙΞΠΗΡ. Οι Κυράδες του Οδίνδωρ (από τη μετάφραση του Ν. Ποριώτη.)

Α. Π. Λόγια πικρά.

Γ. ΑΒΑΖΟΣ. Η ξελοιασμένη.

ΜΑΞ. ΓΚΟΡΚΗ. Ο Μύλος.

Δ. ΑΣΤΕΡΙΩΤΗΣ. Ρωμαϊκά γράμματα (αρθρο του Mercure de France).

Φ. Α. Μνημόσυνα.

ΠΙΘΑΓΟΡΑΣ. Φιλολογικά νούμερα (στο 'Ωδειο Δότινερ).

ΑΛΕΞ. ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ. Έργα και 'Ημέραι—Στον πύργο της Δουκέσσας.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Λέαντος Κ. Παλαμάς Μ. Γ. Πετρίδης. Γ. Σ. Ζουφρές.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πρόματα (Ρωμαϊκό αγώνισμα — Νίκη — 'Ο κ. 'Ονομαστικοαπόλυτος — Κομματική α' Υπερβολή — Η δωρεά του Χρόνη — Το Σιγατ. Νομοσκέδιο).

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ — ΒΑΡΒΑΡΟ-ΠΑΖΑΡΟ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΛΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Οι ναρκωμένες ψυχές ξυπνήσανε· άχ, κι άς μ'ην τις ξανααρκώσουνε τ'α μνημόσυνα που άρχινήσανε να γίνονται στα τιμημένα μας τ'α παληκάρια. Καλές οι εύκεις τ'ης εκκλησιάς και συγκινητικό το άθρωπομάζωμα στη Μητρόπολη κι ώρατο θέαμα οι δάφνες κ' οι κουρμαδιές που ησκίωνουν τ'ων παληκαριών τ'α κόλλυβα. Μά δ'αυτ'α βγάζουνε μιά μυρουδιά βαριά, ναρκωτικά, και τέτια μυρουδιά δέ μ'ας χρειάζεται, μ'ας θανατώνει, άφού μ'ας μαθαίνει πώς με τ'ο να π'αμε σ' ένα τέτιο μνημόσυνο, να συγκινηθούμε ή να κάνουμε πώς συγκινούμαστε, να κλάψουμε ή να τρίψουμε τ'α στεγνά μας τ'α μάτια με τ'ο μαντήλι, κάναμε τ'ο καθήκο μας και ξεπλερώσαμε κάθε ύποχρέωσή μας άπέναντι τ'ης πατρίδας.

Γιά να μ'ην γίνονται τ'α τέτια μνημόσυνα λειψά, καθώς γίνονται, και για να ώφελούνε, χρειάζεται ακόμα κάτι, τ'ο πιδ σπουδαίο· χρειάζεται ένας άληθινός πατριώτης και χρυσόστομος ρήτορας, ένας καινούριος 'Ηλίας Μηνιάτης, που να σταθεί μπροστά στην 'Ωραία Πύλη και να μιλήσει έτσι, μόλις ο Μητροπολίτης πει τ'ην τελευταία εύχή και τελιώσει τ'ο θρησκευτικό μέρος του μνημόσυνου.

— Παιδιά, σταθείτε· ή εκκλησιά τέλιωσε

τ'η δουλιά τ'ης, μ'α ή δική μας ή δουλιά ακόμα δέν άρχιτε· καιρός ν'άν τ'ην άρχινήσουμε· τ' αδέρφια μας μ'ας τ'ο διατάζουν, τ'αδέρφια μας που σκοτωθήκανε πολεμώντας παληκαρία στα ματοβαμένα Μακεδονικά χώματα, άχι για ν'άν τ'ους κάνουμε μνημόσυνα, μ'α για να τιμήσουν τ'ο Έθνος μας και για να χαρίσουνε ζωή στη φυλή μας. Άχ, δέν ξαγοράζονται μ' ένα τυπικό μνημόσυνο τ'α ζηλεμένα ν'άτα που θυσιάστηκανε για μ'ιαν εύγενικά 'Ιδέα. 'Ελάτε, παιδιά, ν'άν τ'ο συλλογιστούμε μαζί τ'ην ιερή αυτ'η στιγμή που πνιγμένοι άπ' τ'ους καπνούς του μοσκολίθανου και θαμπωμένοι άπ' τ'α βαρύτιμα στεφάνια και τις χρυσές κορδέλλες τους θαρρούμε πώς κάτι κάνουμε.

Παιδιά μου, τίποτα δέν κάνουμε και τίποτα δέ θ'α κάνουμε και χιλια ακόμα παληκάρια σ'άν τ'όν Πραντούνα και σ'άν τ'όν Πετροπουλάκη, κι α σκοτωθούν, και χιλια ακόμα μνημόσυνα σ'άν τ'ο σημερνό κι α γίνουν, δσο δέ νιώσουμε βαθιά, δσο δέν ξεπαχνίσουμε άπ' δ'ες του τις μεριές, τ'ο μεγάλο τ'ο ζήτημα που τ'ο λέμε Μακεδονικό, μ'α που τίποτ' άλλο δέν είναι παρά ζήτημα Πανελλήνιο, ζήτημα ζωής ή θανάτου για τ'η φυλή μας.

'Ισαμε πέρου τί κάναμε; Βρίσαμε και κοροϊδεύαμε τ'ους Βουργάρους για δειλούς και γι' άπολίτιστους και στ'ο Βουργάρικο μαχαίρι άπαντούσαμε με λόγους πατριωτικούς, και στ'ο θετικό πατριωτισμό τους στήναμε για ταμπούρι τ'ο Ρωμαϊκό — μη φοβόμαστε τ'ην αλήθεια! — ταρταρισμό. Άπό πέρου άνοίξαμε τ'α μάτια μας κ' έτσι αλλάξαμε κάπως τ'α πράματα· οι Βουργάροι γενήκανε δασκάλιοι μας κ' ευεργέτες μας, άφού αυτ'οι μ'ας δώσανε τ'ο μεγάλο μάθημα του θετικού πατριωτισμού και νά, καμαρώνουμε σ'ημερι· τ'α λαμπρά του τάποτελέσματα.

'Ας μ'ην τ'ους παρατήσουμε τ'ους δασκάλους μας· έχουν κι άλλα να μ'ας διδάξουν κ' έχουμε κι άλλα πολλά και χρήσιμα να κλέψουμε άπό τ'η ζωή τους και να μπολιάσουμε μ' αυτ'α τ'η δική μας τ'η ζωή. Τ'η μισή τ'η Μακεδονία τ'η ρημαίζουνε με τ'ο μαχαίρι τους και τ'ην άλλη μισή τ'ους τ'ην παραδίνουμε μετ'ς οι ίδιοι ρημαγμένη με τ'η γελοία, τ'ην αντιεθνική εκπαίδεψή μας. Ναι, αυτ'η είναι ή μεγάλη ή αλήθεια· ή δυστυχημένη Μακεδονία πολεμιέται άπό δυο φοβερούς δχτρούς, άπό τ'ο Βουργάρικο μαχαίρι και άπό τ'ο Ρωμαϊκό σκολειό. Και οι δυο αυτ'οι δχτροί λυσασμένα τ'ην πολεμάνε, κι α θέτε μάλιστα, οι πληγές που τ'ης άνοίγει ο δεύτερος δχτρος είναι πιδ βαθιές και πιδ φαρμακερές άπό τις πληγές του πρώτου, άφού τις μαχαίριές τις δίνει τ'ο χέρι τ'ης Λεύτερης πατρίδας που πρεπε γι' αυτ'η να φυλάει μόνο χ'άδια κι άγκαλιάσματα.

'Αχ, άς κρατούσαμε τ'όν προγονισμό για

μπλάστρι μας, ίσως και για σάβανό μας, εμείς οι λεύτεροι, και άς τ'όν ξεχνούσαμε για τ'η Μακεδονία· άς δίναμε στ'ους Βουργαροπατημένους αδερφούς μας μ'ια εθνικώτερη κι άθρωπιώτερη εκπαίδεψη, θεμελιωμένη πάνου στη ζωντανή μας γλώσσα, άς τ'ους δίναμε Ρωμαϊκή κι άχι 'Ελληνική γλώσσα και ζωή και τότες άς έρχόντουσαν οι Βουργάροι να μετρηθούνε μαζί μας. Σ'ημερα μετριούνται και βρίσκονται περισσότεροι κι δ'οένα πολλαίουνε, γιατί τ'α δυστυχημένα τ'α Ρωμιόπουλα φεύγοντας τ'α Ρωμαϊκά τ'α μουμιόγλωσσα σκολειά, που σ' αυτ'α σπάζουν τ'ο κεφάλι τους και ξεοδιάζουν τ'όν καιρό τους χωρίς να μάθουν τίποτα, τρέχουνε στα Βουργάρικα και στα Ρουμάνικα σκολειά που σ'ε γλώσσα ζωντανή μαθαίνουνε ζωντανά και χρήσιμα πράματα. Κ' έτσι αζαίνουνε κάθε μέρα οι Ρουμανίζοντες και Βουργαρίζοντες Μακεδόνες, και μετ'ς εδ'ω, που δέν τ'ο π'ήραμε ακόμα μυρουδιά, στέλνουμε τ'α παληκάρια μας στ'ο άπέραντο έκεινο μαχελεϊό να σκοτώνονται άδικα τ'ων άδικωνε, άφού με τ'α μυαλά πούχουμε ή Μακεδονία φεύγει άπό τ'α χέρια μας και δέ σφίξαμε ποτ'ε τ'α χέρια μας ν'άν τ'ην κρατήσουμε.

Βρεθήκανε πατριώτες να δώσουν τ'όν παρά τους, να προσφέρουνε τ'α μέσα για να δημιουργηθούνε Μελλάδες και Πραντούνηδες· γενήκανε Σύλλογοι και κομιτάτα που έπλίζουνε π'ασα μέρα παληκάρια και τ'α ρήχνουνε θροφή στ'όν άχόρταγο Μακεδονικό δράκο. Δέ θ'α βρεθούν πατριώτες και δέ θ'α γίνουνε Σύλλογοι που θ'α στείλουνε μπουλούκια μυαλωμένους δασκάλους ν'αρχήσουν τ'α Ρωμιόπουλα άπό τ'α Βουργάρικα και τ'α Ρουμάνικα σκολειά; Πού είναι οι τέτιοι Μπενάκηδες και οι τέτιοι θετικοί πατριώτες;

Γύρω μου έρημιά! Μαύρο σκοτάδι γύρω μου! Ψυχές στεϊρες και μουχλιασμένα μυαλά! 'Επιπολαιότητα και Σχολαστικισμός σ'ε δ'λα πέρα πέρα!... Με πνίγουν τ'α δάκρια... Παιδιά μου, κλάψτε· κλάψτε, παιδιά μου, και σεις. Κλάψτε τ'α παληκάρια που άδικα σκοτωθήκανε, κλάψτε τ'ην έρημ τ'ην πατρίδα μας που σέρνεται σκλάβα πίσω άπό τ'ο Σχολαστικισμό!

Συχώριο στ'ους πεθαμένους κι άνάθεμα στ'ους ζωντανούς!...

Φ. Α.

— Άπάντησε ποτέ σου γυναίκα, που ή φωνή τ'ης μοναχά να σου φέρνει αλλήλητη συγκίνηση;

— Ναι· μου συνέβαινε αυτ'ο με τ'ης μητέρας μου τ'η φωνή κάθε πρωτ' που με ξυπνούσε.

Κα Λεβαντινάγλου: «'Ολος ο κόσμος τ'ο λέει, πώς ή κόρη μου άπό μένα π'ήρε τ'ην όμορφιά τ'ης. Τί λέτε κ' εσείς»; Κα Φαρμακίδου: «Δέ λείω τ'ο ένάντιο, μ'α νομίζω πώς δέν είταν καθόλου καλό φέριμο αυτ'ο, να τ'ην πάρη άπό λόγου σου».